

ה"שדרה" כתבנית לחימה / סרן עמי

תרגולת

אשר לתרגולת הירי שמציע ס"ל יצחק במאמרו — תרגולת לירי מתוך שדרה קיימת כבר כיום, הן באשר לשיטת העסקתו של מטרות ביעד, והן באשר לאויב בטווח קצר, אשר כל צוות-טנק מתמחה בהשמדתו בירי מכל כלי, בזריקת רימונים ובדריסה בזחלי הטנק.

מגבלת, הצד החשוף

ציפוף רכב-הקרב המשוריין ב"שדרה" כפתרון למגבלת "הצד החשוף" שלו, אינה נראית לי, ואלה טעמי: —

א. ריכוז רכב-הקרב המשוריין בשטח מצומצם צמ מאפשר אף לאויב לרכז את הכלים הני"ט שלו באיזור מצומצם.

ב. צפיפות בתנועה עלולה לגרום התנגשויות בין כלי-הרכב שבתוך ה"שדרה", כתוצאה מאבק המונע ראייה או מהיפגעות הכלי הקדמי.

ג. אם ייפגע הטנק המוביל, יתערער מבנה ה"שדרה" ויווצר "פקקי", אשר יאלץ לכוון מן הקרקע.

ד. תבנית "שדרה" בכלל, ותבנית "שדרה" צפופה בפרט, היא מטרה נוחה ביותר להתקפה אווירית של האויב.

סיכום

מן האמור עולה, כי תבנית ה"שדרה" היא התבנית הנוחה ביותר לתנועה מנהלתית; אך השימוש בה כתבנית-קרב ייעשה רק בשטחים מוגבלים, שבהם אין אפשרות של פריסה, כגון ויאט-נאם, ואף לאותם מקרים — ידועות כל התרגולות לפעולה מתוך "שדרה", ונלמדות על-פי ספרות ההדרכה.

השימוש בטכניקת ה"שדרה" באזורנו

גם באזורנו יש לשקול את השימוש בטכניקת הלוחמה בתבנית "שדרה" על-פי ניתוח הגורמים הללו. שימוש זה נעשה במקרים בהם יש בו צורך, הן בשטח בנוי, הן בשטח הררי והן בתנועת לילה. אך בדרך כלל מאפשרים גורמי הקרקע והאויב באזורנו פריסה רחבה של כוחות השריון ותנועה מהירה גם בתבניות-קרב אחרות, כדי לנצל את תכונות השריון באורח מקסימלי. כוח האש שמסוגל האויב לייצר שזה לזה שלנו, ולעתים עולה עליו. האויב יושב במערכים מבוצרים, רחבים ועמוקים, הערוכים לפחות בשתי גזרות, על-פי הדוקטרינה הסובייטית.

הגנת המערכים מתבססת על נתוני-קרקע טבעיים, שדות-מוקשים, וריכוז כלים ני"ט במגננים בנקודות התורפה של המערך. מתוך מאמרו של ס"ל יצחק משתמע, כי פריצת שדה-מוקשים מוגן בתבנית "שדרה", עשויה למנוע או להפחית את הסיכוי להיפגעות רכב-הקרב המשוריין הפורץ מוקשים. הנחה זו נכונה רק כאשר קיים כוח פורץ, המפנה — בחיפוי הטנקים — מעברים בשדות המוקשים; וגם באותו מקרה מיועדת תבנית ה"שדרה" אך ורק למעבר שדה-המוקשים בפריצה, ומייד עם הכניסה למערך, מתפרסת היחידה שוב בתרגולת ידועה. ואולם, כאשר אין נמצא כוח פורץ מעין זה, וכאשר חייבת יחידה לפלס דרך בשדה-מוקשים תוך הסתערותה על מוצב מוגן, מבנה ה"שדרה" הוא הפחות יעיל מבין כל תבניות-הקרב הידועות, וזאת, כיוון שבעת הסתערות שואף הכוח המסתער לרכז את מירב כוח-האש לחזית ובפריסה רחבה, על-מנת להקשות על האויב את אי-כונ המטרות. אמנם נכון שבדרך זו גדל הסיכוי כי הטנקים המסתערים יעלו על מוקשים, כל אחד בצירו, אך אותו סיכון קיים גם כאשר נגוע הטנק הראשון בשדרה או כל טנק אחר.

בספרות המקצועית הצבאית מופיעה תבנית ה"שדרה" כתבנית לחימה, המשמשת, לאור יתרונותיה ומגבלותיה, כתבנית מנהלתית יותר מאשר כתבנית קרב — וזאת לא בכדי. ואולם, במאמרו "השדרה" כתבנית לחימה" * מתנגד ס"ל יצחק לתפיסה המקורית, שביסודה הדעה כי השימוש בתבנית ה"שדרה" יבוא על חשבון האבטחה. סבור הוא כי אין הדבר כן, וכסימוכין לדבריו הוא מביא את מאמרו של קפיטן דיגנהארט האמריקני, "שדרת מליח — תבנית-קרב נגד מארבים" ** מסקנתו היא, כי תבנית ה"שדרה", לאחר פיתוחה, עשויה לשמש כתבנית-קרב יעילה.

כדי לבחון קביעה זו, יש לזכור כי כל תבנית-קרב נבחרת ומותאמת לשימוש לאור שלושה גורמים: — הקרקע, האויב והמשימה.

התכונות הנדרשות מכל תבנית-קרב הן: מהירות; אבטחה; שליטה נוחה; גמישות במעבר אליה, וממנה לתבנית אחרת.

הטכניקה והתרגולות שמציע קפטן דיגנהארט לשימוש בתבנית ה"שדרה" כלוחמה נגד מארבי הויאט-קונג, הן תוצאה של ניסוי תוח גורמים אלו. הקרקע בויאט-נאם מחייבת את הכוחות האמריקניים המשוריינים לנוע לאורך דרכים, כיוון שאין באפשרותם לחצות את היערות והביצות שבאותה מדינה. האויב הויאט-קונגי פורס את מארביו לאורך הדרכים, ומנצל לטובתו את חוסר יכולתם של האמריקנים לנוע בשטח ביתרין. רון זה מחפה הויאט-קונגי על כוח-האש החלש שלו. מטרת התמרון שתיאר קפיטן דיגנהארט במאמרו, היא לרתק את כוח האויב המשתתף במארב, כדי לאפשר לרמה ממונה לנסות להשמידו.

* "מערכות" 200, עמ' 44.
** "מערכות" קצ"ו, עמ' 22.

